

Jämsän alueen uudistuvan teollisuuden skenaariot

Loppuraportti

JÄMSÄ

17.5.2023

Jämsä

Anna-Liisa Juurinen, Marko Leppänen,
Marja Salonen

Capful

Mikael Paltschik, Susanna Kuosmanen,
Sonja Pyötsiä

Loppuraportti

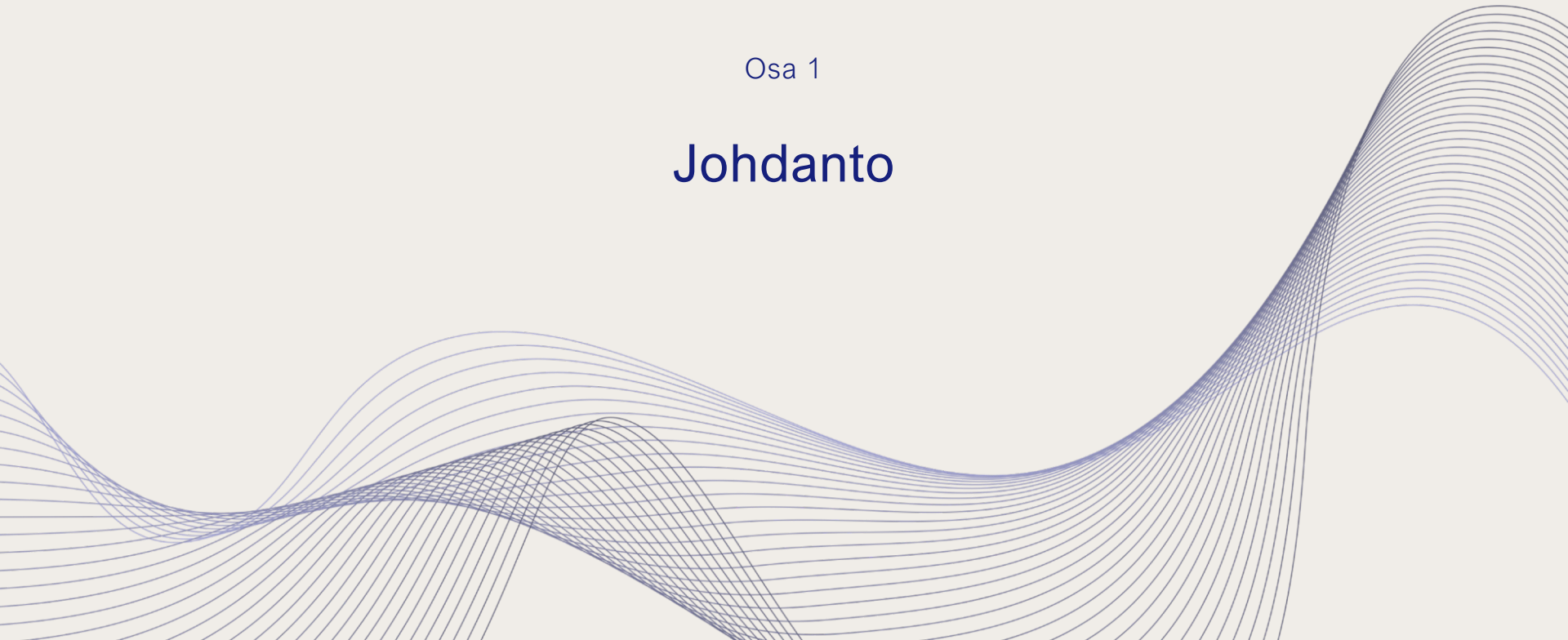
Jämsän alueen uudistuvan teollisuuden skenaariot

SISÄLTÖ

OSA 1	Johdanto
OSA 2	Jämsän toimintaympäristön skenaariot
OSA 3	Skenaariokohtaiset mahdollisuudet, uhkat ja toimenpiteet
OSA 4	Skenaarioista riippumattomat keskeiset toimenpiteet

Osa 1

Johdanto

Skenaarioprosessi

Jämsän alueen uudistuvan teollisuuden skenaariot

MAALISKUU		HUHTIKUU		TOUKOKUU	KESÄKUU		
Projektin käynnistys		Skenaarioluonnokset		Skenaarioiden kuvaukset ja kehityskulut	Skenaarioiden vaikutukset	Näkemyks toimintaympäristön kehityksestä	Raportointitilaisuus
Projektiryhmä 1 1,5h to 16.3.	Projektiryhmä 2 2h ke 29.3.	Projektiryhmä 3 2h ti 11.4.	Työpaja 4h ti 25.4.	Projektiryhmä 4 2h ke 17.5.	Seminaari 2h ke 7.6.		
<ul style="list-style-type: none"> Projektin tavoitteet, resurssit ja organisoituminen Jämsän alueen haasteiden ja olemassa olevien strategiadokumenttien/toimintasuunnitelmien läpikäynti Kyselyn toteutuksesta ja aikataulusta sopiminen Asiantuntijahaastatteluiden sopiminen Tietolähteiden läpikäynti 	<ul style="list-style-type: none"> Kyselyn tulokset ja haastattelujen anti Skenaarioluonnosten esittely ja jatkokehitys Lisäselvitysten tarve Skenaarioiden kirjoittaminen ja havainnollistaminen Kutsut työpajaan 	<ul style="list-style-type: none"> Viimeistelyjen skenaariokuvausten esittely Skenaarioiden kiteytykset Skenaarioiden konkretisoinnit Työpajan käytännön kysymykset 	<ul style="list-style-type: none"> Skenaarioiden esittely Analyysit Jämsän alueen teollisen toiminnan mahdollisuuksista, uhasta ja vaihtoehtoista eri skenaariossa Työstetään yhteistä näkemystä viisaista kehityspoluista, joita Jämsässä voidaan toteuttaa eri skenaarioissa. Terveiset päättäjille 	<ul style="list-style-type: none"> Työpajan annin arviointi Skenaariokohtaiset suunnitelmat Skenaarioista riippumattomat kehitystoimenpiteet Muut havainnot ja johtopäätökset Raportin viimeistelyn ohjeistus 	<ul style="list-style-type: none"> Loppuraportoinnin esittely ja raportointitilaisuus Paneelikeskustelu merkityksestä Jämsän alueen uusiutuvan teollisuusrakenteelle 		

Projektin organisoituminen

Jämsän alueen uudistuvan teollisuuden skenaariot

Projektiryhmä	
Projektin johtaja	Marja Salonen
Jäsenet	Anna-Liisa Juurinen, Marko Leppänen, Marja Salonen
Capful	Mikael Paltschik Susanna Kuosmanen Sonja Pyötsiä

Capfulin asiantuntijaryhmä	
Capful	Risto Lätti Shiyu Miao Paul Hermansson

Tiedonhankinta ja analyysit

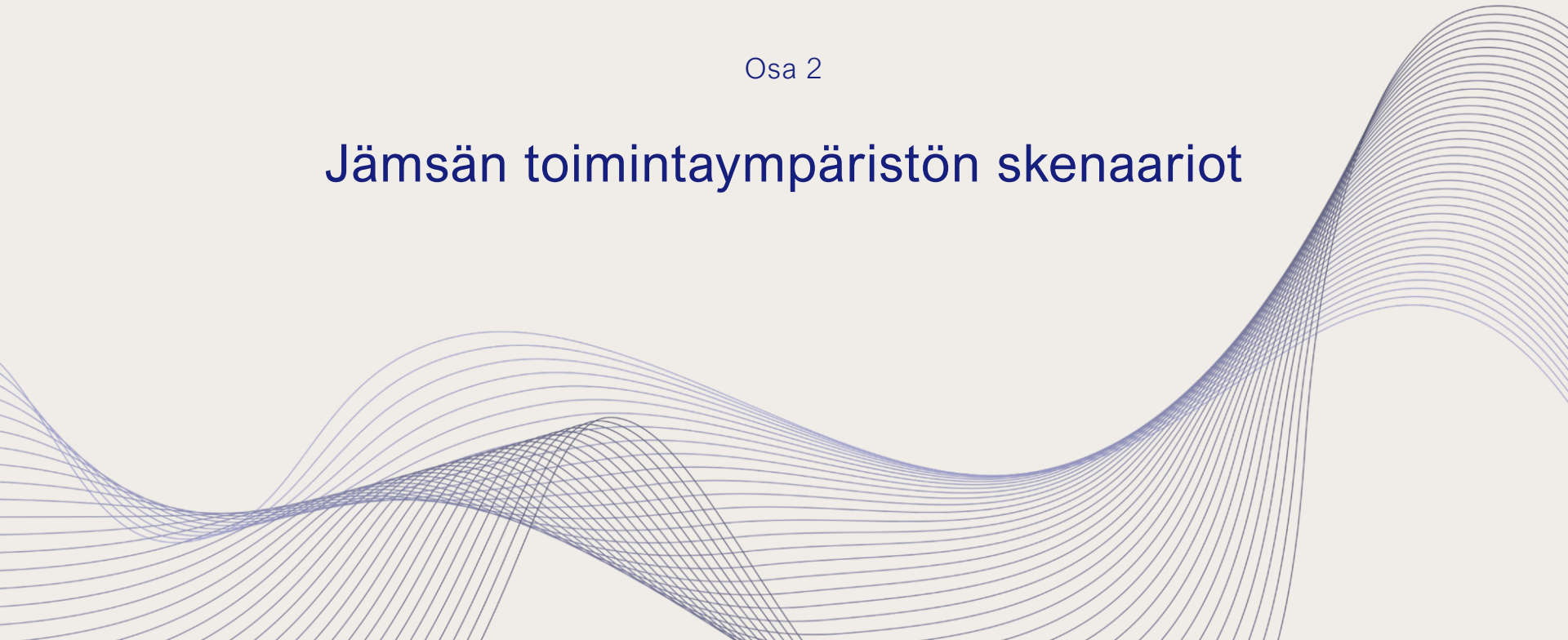
- Toimintaympäristö- ja strategiakysely: vastaajina Jämsän alueen teolliset toimijat. Tulosten käsittely Capfulissa.
- Asiantuntijahaastattelut (5 kpl)
- Tiedonhankintaan hyödynnetään Capfulin tietopankin ja tiedonhaun lisäksi ennakointimateriaalia, megatrendejä, Jämsän alueen strategiaa sekä muuta kaupungin tehtävään osoittamaa tausta-aineistoa mm. uudistuvan teollisuuden Master Plan.

Työpaja

- Yksi neljän tunnin työpaja
 - Työpajan osallistujien määräksi arvioidaan n. 30 henkilöä.
 - Työpajaan kutsutaan alueen merkittävien työnantajayritysten edustajia. He edustavat eri toimialoja: elintarvike-, metsä-, metalli-, puolustus-, ja kemianteollisuus sekä kiertotalous ja palvelualat.
 - Jämsän kaupungin osallistujia ovat luottamushenkilöt kaupunginhallituksesta ja elinvoimalautakunnasta.
 - Viranhaltijoista kaupunginjohtaja, elinvoimajohtaja, maankäyttöinsinööri, yrityspalvelupäälliköt. Muut viranhaltijat sekä kehittämishankkeiden henkilöstöä.
 - Sidosryhmien edustajia esim. yrittäjäjärjestöt ja oppilaitokset.
- Työpajan sisältö: Skenaarioiden vaikutukset Jämsään ja ymmärrys mahdollisista tulevaisuuksista, mikä auttaa muodostamaan yhteistä ymmärrystä uudistuvan teollisuuden elinvoimaedun rakentamiseen.

Osa 2

Jämsän toimintaympäristön skenaariot

Skenaarioiden yhteenveto

Kolme skenaariota tulevaisuuden toimintaympäristöistä

Skenaario 1

Huoltovarmuus maailman jännitteissä

Kuvittele Suomi, joka on osa läntisiä talouksia blokkiutuneessa maailmassa, missä kansainväliset jännitteet ovat olleet kiihdyttämässä deglobalisaatiota. Naton jäsenenä puolustusteollisuuden yhteistyö muiden jäsenmaiden kanssa kasvaa. Huoltovarmuus on korkealla poliittisella agendalla. Väestö sekä talous hajaantuvat tasaisemmin maan laajuisesti, mistä kehyskunnat hyötyvät. Energiaomavaraisuus korostuu ja uusiutuvan energian hankkeita toteutetaan laajasti. Suomella on tärkeä rooli EU:n energiariippumattomuuden tukemisessa.

Kuvittele Jämsän alue, jonka talous saa uutta virtaa deglobalisaatiosta ja omavaraisuuspyrkimyksistä. Nämä johtavat teollisuuden ja alkutuotannon paluuseen. Investoinnit puolustusteollisuuteen kasvavat ja sitä tukevat pk-huoltoyritykset lisääntyvät.

Skenaario 2

Post-teollinen matkailukaupunki

Kuvittele Suomi, jossa talouden ahdinko ohjaa kasvutavoitteista luopumiseen. Suomen talous ei kasva merkittävästi. Tuotantolaitoksia lopetetaan ja metsäteollisuuden, varsinkin paperin, tuotanto laskee yhä. Uutta teollista toimintaa etsitään, mutta varsinkin ulkomaalainen investointihalukkuus suomalaiseen teollisuuteen on pientä. Lisäksi valtion mahdollisuudet harjoittaa kehittävää aluepolitiikkaa ovat rajalliset. Muuttoliikkeiden määrä kasvaa voimakkaasti kun väestö ja talous keskittyvät etelän kasvukolmioon. Ilmastomuutoksen edetessä Suomesta tulee vetovoimaisempi matkailukohde perinteisten etelän matkakohteiden kärsiessä kuumuudessa. Ulkomaalaiset turistit löytävät tänne, ja kotimaan matkailua suositaan myös kustannussyistä.

Kuvittele Jämsän alue, jossa matkailualasta on kehittynyt toimiva ekosysteemi, missä monet pienetkin yritykset ovat mukana kehittämässä alueesta Etelä-Suomen vetovoimaisinta monimuotoisen ja ympärivuotisen matkailun kohdetta.

Skenaario 3

Kestävyys ohjaa valintoja

Kuvittele Suomi, jossa globaali ympäristökriisi vauhdittaa vastuullista päätöksentekoa. Kestävyys nousee EU:n tukemana keskeisimmäksi päätöksentekokriteeriksi niin julkisella kuin yksityisellä puolella. Hiilinielujen kasvattaminen on keskiössä ja hakkuita rajoitetaan. Metsänomistajille kehitetään uusia ansaintamalleja, jotka tukevat vastuullisuutta samalla, kun metsänhoito takaa maltillisen puunsaannin. Teknologian kehitystä ja kunnianhimoista vihreää siirtymää toteutetaan aktiivisesti. Vihreän energian tuotannosta on syntynyt merkittävä teollisuudenala. Kestävyysajattelu edistää kiertotaloutta ja suomalaista elintarviketuotantoa, jotka hyötyvät halvemmasta energiasta ja logistiikan päästökustannuksista.

Kuvittele Jämsän alue, jonka talous elää kiertotalousratkaisuisista ja investoinneista muun muassa kestävään ruoantuotantoon ja uusiutuvaan energiaan.

Huoltovarmuus maailman jännitteissä

Globaali kehitys: Deglobalisaatio on ajanut läntisiä talouksia tiivistämään yhteistyötä sekä taloudellisesti että puolustuksellisesti. Jännitteet säilyvät ja suursodan uhkaa vältetään pitämällä aseistusta pelotteena. Kauppaa käydään globaalisti, mutta volyymit ovat pienemmät. USA ja EU ylläpitävät hyviä suhteita, mutta kumpikin vaalii omia intressejään. UK ja Oseania ovat kysymysmerkkejä. Taloudellinen kasvu on vakaata mutta maltillista.

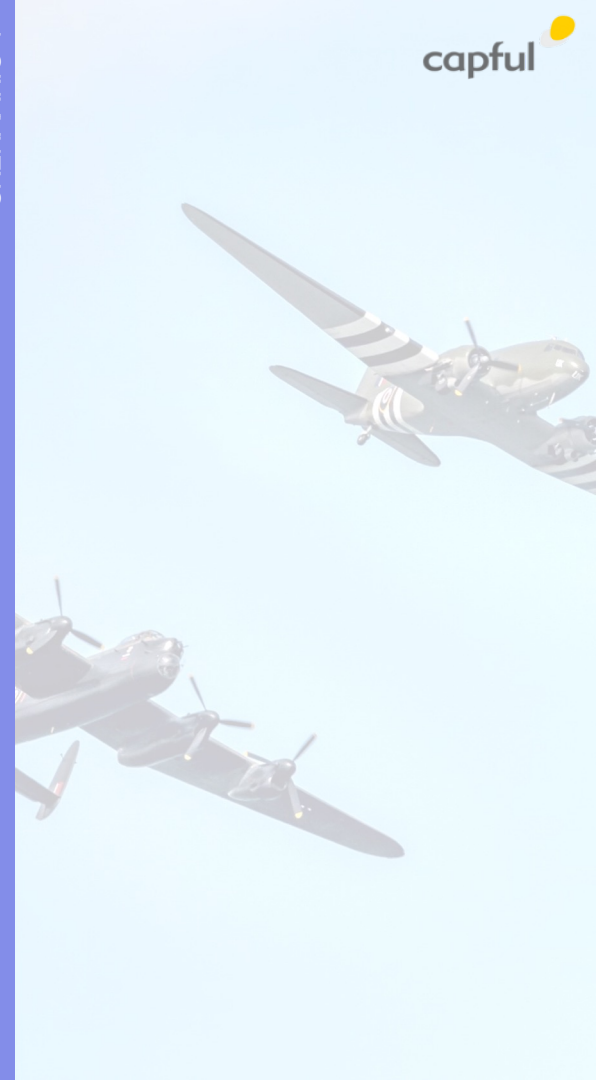
EU:n tilanne: Unioni on pandemian ja Venäjän Ukrainaan hyökkäyksen jälkimainingeissa tiivistynyt. EU:n rakenteita on tehostettu ja jokaisen jäsenmaan velvoite pitää huolto omasta huoltovarmuudesta on samalla korostunut. Suomen investoinnit tuulivoimaan ja vihreän vedyn tuotantoon ovat merkittävä osa EU:n energiariippumattomuuden turvaamista.

Suomen talous: Stabiilissa maailmantilassa Suomen talous on tasapainossa. Tuotantoa on siirretty Kauko-idästä takaisin lähemmäksi. Julkisia menoja on karsittu budjetin tasapainottamiseksi. Huoltovarmuuden ja puolustuskyvyn ylläpitämiseksi on jouduttu vähentämään mm. kehitysyhteistyötä ja kulttuuribudjetteja.

Teollisuus ja väestö: Suomeen on houkuteltu merkittävästi teollisia investointeja sekä tuulivoimaperäisen energiasaatavuuden että Nato-jäsenyyden tuoman turvallisuustakuun johdosta. Teollisuus on sijoittunut ympäri Suomea, miksi myös koko Suomi pysyy asutettuna, vaikka merkittävämpi kasvu tapahtuu etelässä ja länsirannikolla. Elintarviketuotantoa ylläpidetään myös huoltovarmuuskulmasta.

Työvoiman saanti: Suomi on edelleen riippuvainen maahanmuutosta vaikka työuria on pidennetty ja työllisyysastetta on saatu nostettua.

Ilmastomuutos: Jännitteiden keskellä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tehdään globaalia yhteistyötä. Päästörajoitukset ovat laajasti käytössä. Hirmumyrskyt, rankkasateet ja tulvat ovat hyvin yleisiä.

Post-teollinen matkailukaupunki

Globaali kehitys: Maailmantalous ei kasva merkittävästi. Venäjän hyökkäyssodan jälkeen soditaan vielä monessa paikassa maapallolla. Kiina ja USA vaalivat intressipiirejään. Intia tasapainottelee suurvaltojen välissä. Afrikasta muodostuu yhä tärkeämpi geopoliittisen kädenväännön kohde.

EU:n tilanne: Sisäiset ristiriidat ovat taas EU:n arkea. Pandemian vastaisen taistelun ja Ukrainan sodan tilapäisesti yhdistyneen EU:n haasteena on jäsenvaltioiden hyvin erilainen tilanne. Talous ja velkaantuneisuus, väestönrakenne ja pakolaisvirrat sekä eriävät käsitteet demokratian instituutioista vaikeuttavat unionin kehitystä. Eri tukimuotoja leikataan.

Suomen talous: Taloudelliset haasteet kurittavat maata. Julkista taloutta ollaan saatu tasapainotettua. Sosiaali- ja terveyskulut kuitenkin kasvavat väestön ikääntyessä. Investointihalukkuus kaukaiseen pohjoiseen maailmankolkkaan on hiipunut. Muutenkin suurten teollisten työnantajien aika näyttää olevan ohi.

Teollisuus ja väestö: Suomi ei enää elä metsästä. Menestyvät yritykset toimivat kapeilla huipputeknologian aloilla, jotka sijaitsevat yliopistojen lähetyvillä. Etelä-Suomen kasvukeskukset ja Pohjan-lahden rannikkoseutu ovat elinkeinoelämän ja väestön keskittymät. Muu Suomi elää lähinnä elintarvikkeiden perustuotannosta, luonnosta ja matkailusta.

Työvoiman saanti: Suomi tarvitsee kipeästi enemmän korkeasti koulutettua työvoimaa. Uudelleen koulutukseen panostetaan yhä enemmän. Moni korkeasti koulutettu nuori on hakeutunut ulkomaille. Huippuosaaajien houkuttelu Suomeen on haastavaa. Moni peruspalvelu on maahanmuuttajien varassa, miksi kielivaatimuksiakin on muutettu.

Ilmastomuutos: Aurinko polttaa etelän matkailijoita. Lämpeneminen tekee monesta perinteisestä matkailukohteesta liian helteisen, minkä seurauksena Suomi matkailukohteena on houkuttelevampi. Ilmastomuutoksen haittavaikutukset eivät näy arjessa Suomessa niin vaikeina kuin muualla, mikä myös mahdollistaa uutta viljelyä.

Kestävyys ohjaa valintoja

Globaali kehitys: ”There is no planet B” – ilmastomuutoksen vastainen taistelu yhdistää maailman johtajia. Kiina ja USA ovat suureksi osaksi irtaantuneet fossiilisten polttoaineiden käytöstä, miksi esimerkiksi Venäjän ja Keski-Idän fossiilitaloudet ovat vaikeuksissa. Maailman tuotanto- ja logistiikkaratkaisut tehdään kestävyysnäkökulmasta.

EU:n tilanne: EU:n kunnianhimoinen kestävyysagenda vauhdittaa unionin ja jäsenmaiden vihreää siirtymää, kasvattaen samalla uutta teollisuutta. Saksan autoteollisuus on löytänyt uuden kestävä vaihteen, ja maan luopuminen hiili- ja ydinvoimasta on muokannut koko unionin energiamarkkinoita toimivimmiksi, koska Saksa tarvitsee uusia ratkaisuja vanhojen tilalle. Energiainfrastruktuuria on rakennettu määrätietoisesti koko EU:n alueelle

Suomen talous: Tuulivoimasta ja vihreästä vedestä on muodostunut Suomeen merkittävä vientiteollisuus. Vihreää energiaa käyttävä teollisuus kukoistaa. Perinteisestä metsäteollisuudesta on suureksi osaksi luovuttu kun hiilinieluista on kehittynyt metsänomistajille tärkeä tulonlähde. Hyvin suunnitelluista hakkuista saadaan puuta sekä kukoistavaan puurakentamiseen että kasvavaan puukuitupohjaisten materiaalien teollisuuteen.

Teollisuus ja väestö: Osaaminen kestävien energiaratkaisujen kehittämisessä on luonut suuren määrän asiantuntijayrityksiä jotka sijoittuvat yliopistojen ja energiaklustereiden yhteyteen. Kestävyystavoitteet näkyvät logistiikkaratkaisuisissa. Vihreällä energialla lähituottava elintarviketeollisuus kukoistaa ja maaseutu pysyy asutettuna. Ekologinen asuminen maaseudulla pitää kyläkaupat paikoilleen pystyssä.

Työvoiman saanti: Suomi houkuttelee osaajia muuttamaan tänne mm. luontoarvojen vuoksi. Työvoimaintensiivistä toimintaa ei kuitenkaan voida kehittää tekijävajeen takia.

Ilmastomuutos: Vaikka toimenpiteitä tehdään, niin ilmastonmuutoksen haittavaikutukset näkyvät yhä. Käyttätymismuutokset ja teknologiakehitys mahdollistaa sen, että kielteiset vaikutukset ovat siedettäviä lyhyellä aikavälillä.

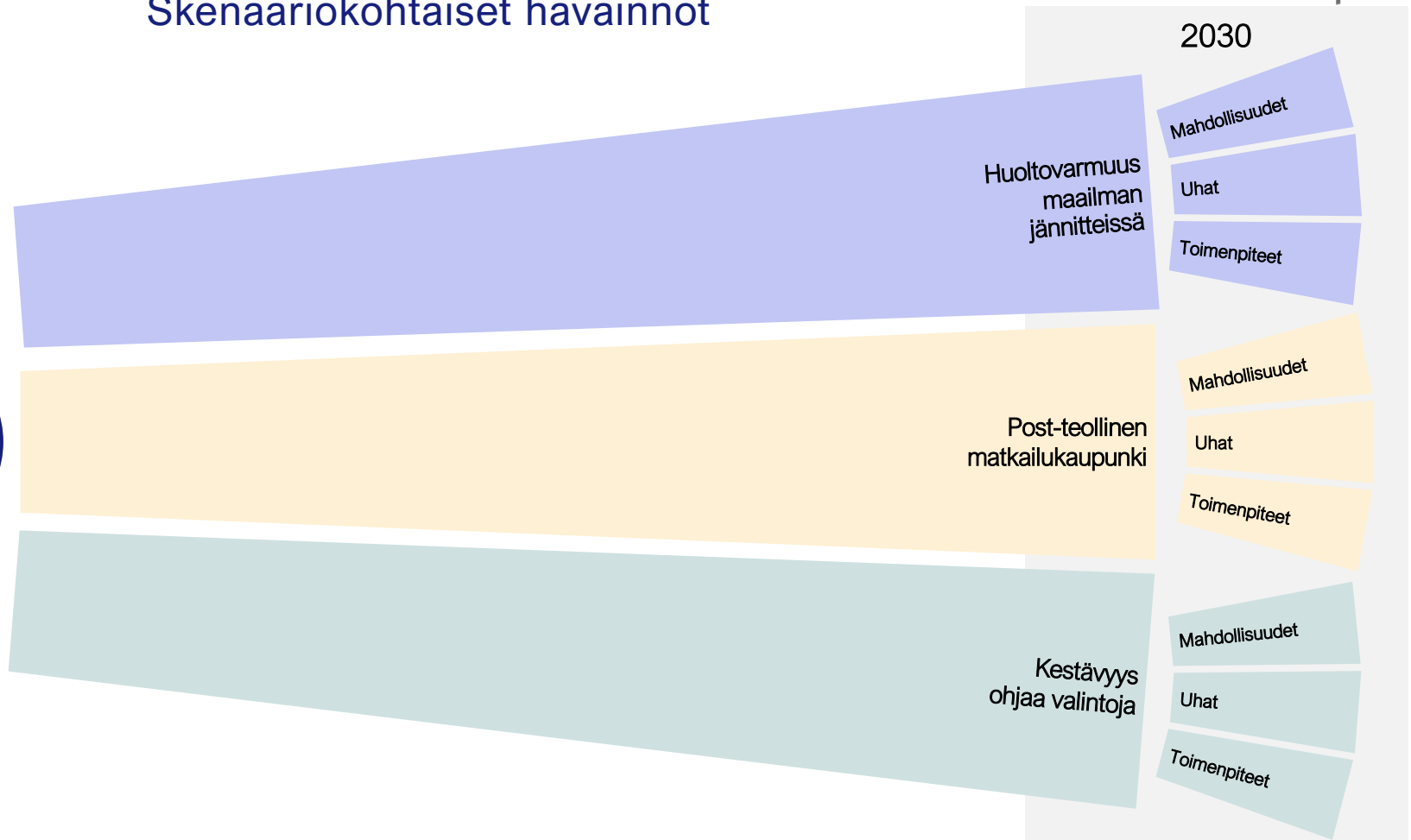
Osa 3

Skenaariokohtaiset mahdollisuudet, uhkat ja toimenpiteet

Skenaariokohtaiset havainnot

Jämsän
alue
2023

Huoltovarmuus maailman jännitteissä

Mahdollisuudet

- Puolustus- ja ilmailuteollisuus sekä niiden alihankintaverkostot kehittyvät ja laajentuvat. Lisäksi mahdollisuus ase-, huolto- ja kehityskeskukseen Halliin.
- Koulutusmahdollisuudet kasvavat erityisesti puolustuksessa, jolloin hyödynnetään Naton tutkimus- & koulutusmahdollisuudet. Lisäksi ammatillinen koulutus korostuu.
- Huoltovarmuuden merkitys ja hajauttaminen korostuu, jolloin on mahdollista saada huoltovarmuuskeskus Jämsään (kaksoisraide).
- Huoltovarmuus lisää myös elintarviketeollisuuden ja lähituotannon kysyntää.

Uhat

- Globaalien uhkien ja jännitteiden kärjistyminen, syntyy epävarmuutta yleiseen ilmapiiriin, investointeihin ja turvallisuuteen. Hybridi- ja kybervaikuttaminen tulee lisääntymään.
- Ei saada houkutelua uusia toimijoita alueelle, esimerkiksi jos Naton tukipiste ei tule alueelle.
- Haavoittuvuus korostuu, jos keskitytään vain muutama ala. ”Maalitetaanko itsemme, mikäli keskitytään puolustusteollisuuteen”.

Toimenpiteet

- Lentoreitin avaaminen Jämsään.
- Siirrytään kestävään energiaan ja energiaomavaraisuus.
- Koulutuksen tarjonta huomioiden puolustus ja digitalisaatio, kv-näkökulma ja matkailu.
- Aktiivinen ja tavoitteellinen edunvalvonta erityisesti Naton suuntaan.

Skenaario 2
 Post-teollinen matkailukaupunki

Mahdollisuudet

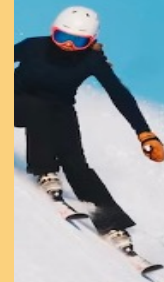
- Luonto ja luonnontuotteet terveysturismiksi mahdollistajana. Päijänteen alueelle on kehittynyt Suomen monipuolisin ulkoilureitistö oheispalveluineen. Uusia erilaisia matkailupalveluja, kuten ympärivuotinen ja ekologinen matkailu, elämyspaketit turisteille, elämysteollisuus, VR-teknologia avustaa valitsemaan uusia elämyspalveluja,.
- Puhdas luonto tuotantotekijänä, laajat luontoalueet ja miellyttävä ilmasto.
- Jämsän tunnettuus matkailussa ja festivaalipaikkana.
- Yrittäjähenkisyys ja uudistuminen, paikallisen pienyrittäjyyden vahvistaminen (vs suurteollisuus) ja pienyrittäjät itseyrittäjät liikkuvat ja verkostoituvat.
- Teollisuudessa mahdollisuuksia metsässä, kiertotaloudessa ja Hallissa.
- Ruoantuotannossa uusien lajien viljelymahdollisuus. Gratialta jääneitä puutarha oppilaitoksen tiloja hyödynnetään lähiruoan tuotannon kehittämisessä.
- Palvelukulttuuriin siirtyminen.

Uhat

- Pandemiat lisääntyvät globaalina ilmastokriisin pahentuessa, talvikauden lyheneminen tai katoaminen kokonaan.
- Luonto sotketaan, jolloin ei ole vetovoimaa: Avohakkuut, saastuminen, ympäristökatastrofit.
- Kilpailu matkailussa, festarit viedään enenevästi muulle.
- Sijoittajat eivät näe liiketoimintamahdollisuuksia Jämsässä, investoinnit karkaavat ulkomaille tai kasvaviin keskuksiin.
- Ei tunneta asiakasta eikä markkinoita, ei osata hyödyntää alueen mahdollisuuksia.
- Aliarvioidaan muutoksen voima ja nopeus.

Toimenpiteet

- Matkaketjut kuntoon.
- Diversiteetin varmistaminen.
- Panostetaan yhteisötaiteeseen.
- Saunakylän rakentaminen.
- Jämsän brändin vahvistaminen.
- Kokonaisjohtaminen: Maapolitiikka, rakentaminen, suunnittelu.

Kestävyys ohjaa valintoja

Mahdollisuudet

- Uusiutuva energian tuotanto, kuten vety ja synteettinen energia, biokaasu. Geolämpö, aurinkokennokenttä, bioenergiakenttä. Sisäinen biopohjainen liikenne.
- Vihreän siirtymän tutkimusklusteri, osaamista ja teknologioita viedään ulkomaille.
- Kiertotalouden hyödyntäminen: Tekstiilin kierrätyskuidun hyödyntäminen. Luomumetsät lisämateriaalina. Jätteiden hyödyntäminen. Tulostus paikallisesti.
- Metsien monikäyttöisyys ja kokonaiskäyttö: Hiilensidonta, virkistys. Metsien hoito kohtuullista. Puukuidun laajamittainen hyödyntäminen, Metsästä ravintoaineita.
- Luonnontuotteiden jalostusarvon nostaminen.
- Elintarvikkeiden jatkojalostusta esimerkiksi Kaipolaan. Paperikonehallit käytössä vihreään lähiruoan tuotantoon, sivuvirtaekosysteemi. Kasvihuoneet.
- Rekoringit ja lähituotanto: Pienviljelyn ja lähituotannon mahdollistaa lyhyet etäisyydet.

Uhat

- Byrokratia EU:n, Suomen ja kaupungin tasolla. Investointien saamiseksi. Nopeus ratkaisee.
- Ei saada investointeja, Jämsä ei houkuttele t&k toimijoita. Investoinneista kova kilpailu. Suurpääomat kiertävät Jämsän. Valtakunnan päätökset suosivat suurempia kaupunkeja.
- Ilmastonmuutoksen ennakoimattomuus ja vaikutukset, kuten raaka-aineet loppuvat alueellisesti, ympäristökatastrofit, hoitamattomat metsät käyttökelvottomia, polttoainepula. Jämsän lumisuus loppuu ilmastonmuutoksen kautta.
- Tiukkenevat ympäristönormistot: Hiilinielujattelu keskittää tulot maata omistaville henkilöille.
- Korkeakouluttomuus, koulutus yksipuolistuu.
- Jämsässä ei ole rahaa, osaamista, ideoita, inspiraatiota eikä tukevia palveluita.

Toimenpiteet

- Verkostoituminen ja yritysyehtyistö: yritysclusterien perustaminen, jolloin energia- ja päästökustannukset säästyvät. Maakunnallinen aito yhteistyö, yliopistoihin ja muualle.
- (Ammatti)koulutuksen lisääminen, osaamisen varmistaminen: TKI yhteys. (etä)opiskelijayhteisön rakentaminen. Fokus kestävydessä.
- Energiaratkaisut ja pienydinvoimalan rakentaminen, energian ja sähkön kulutuksen tuotannon varmistaminen.
- Kansainvälistymiseen panostaminen.
- Ympäristöystävällisten valintojen tukeminen. Vastuullisuus hankinnoissa. Kaupungin metsät luomuun ja palkitaan paikallisia ekotekoja.
- Benchmarkin ottaminen ulkomailta.
- Markkinoidaan Jämsää vastuullisena toimijana.

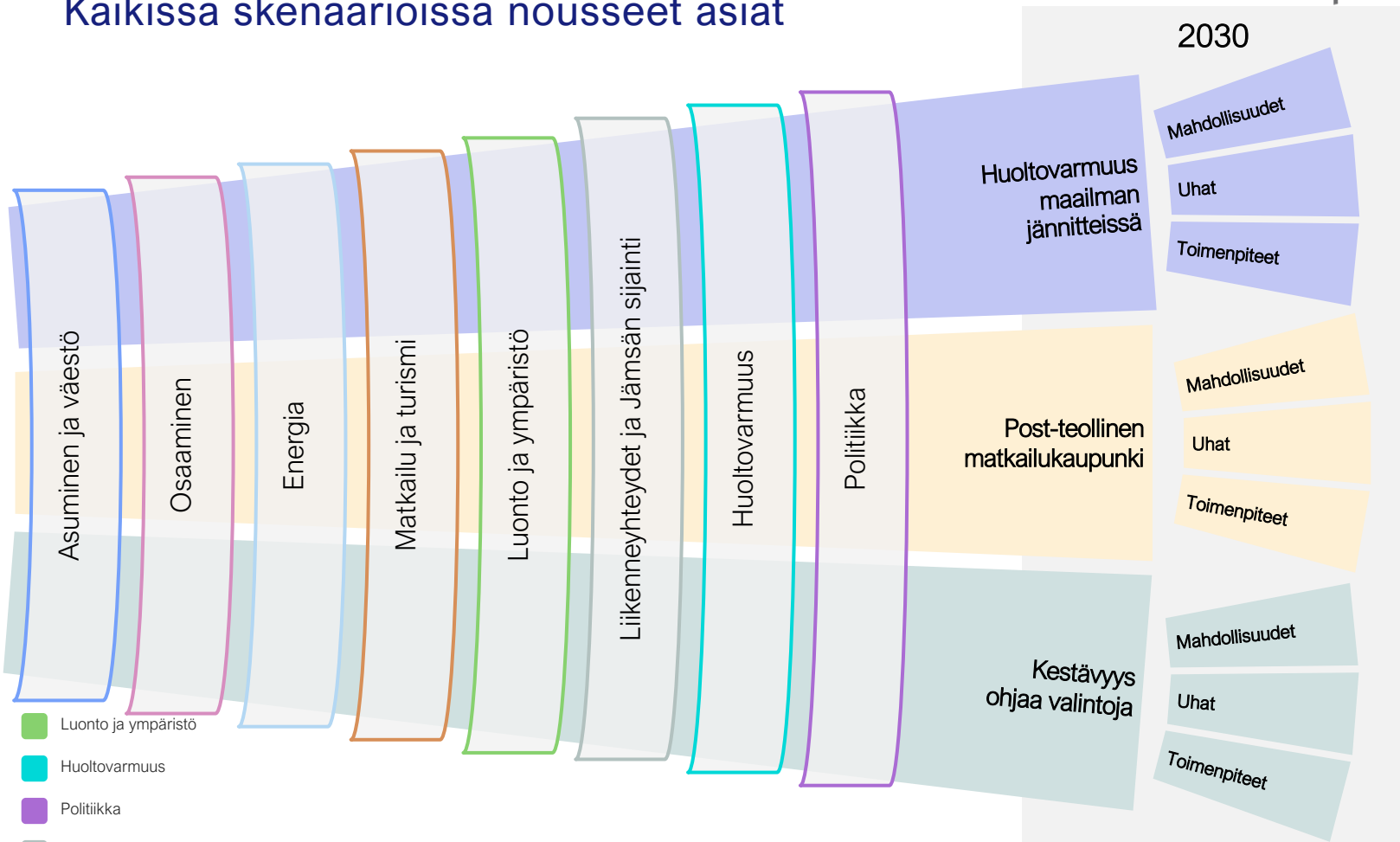
Osa 4

Skenaarioista riippumattomat keskeiset toimenpiteet

Kaikissa skenaarioissa nousseet asiat

Jämsän alue 2023

- Asuminen ja väestö
- Luonto ja ympäristö
- Osaaminen
- Huoltovarmuus
- Energia
- Poliitiikka
- Matkailu ja turismi
- Liikenneyhteydet ja Jämsän sijainti

Kaikissa skenaarioissa nousseet asiat

Mahdollistajat ja vahvuudet

Jämsässä edulliset tontit ja työvoima.

Turismin lisääntyminen saa Jämsästä Suomen uuden matkailun vetonaulan.

Jämsä kasvaa Tampereen seudun imussa.

Metsien monikäyttöisyys ja kokonaiskäyttö: Hiilensidonta, virkistys, puukuidun hyödyntäminen, elintarvikkeet

Paluumuuttajat tuovat koulutetut lapsensa Jämsään.

Uudet energiamuodot ovat mahdollisuus, voidaan hyödyntää bio- ja aurinkoenergiaa, (pien)ydin- ja tuulivoimaa sekä hukkalämpöä.

Fasilitetit kunnossa: julkinen liikenne, raideliikenne

Sähköklusterissa on osaamista ja paljon potentiaalia.

Monipaikkaisuus asumisessa tukee etätöiden tekemistä

Loistavat etätö-mahdollisuudet

Jämsä on hyvällä ja keskeisellä sijainnilla.

Huoltovarmuus maailman jännitteissä

Post-teollinen matkailukaupunki

Kestävyys ohjaa valintoja

2030

Mahdollisuudet

Uhat

Toimenpiteet

Mahdollisuudet

Uhat

Toimenpiteet

Mahdollisuudet

Uhat

Toimenpiteet

Asuminen ja väestö

Luonto ja ympäristö

Osaaminen

Huoltovarmuus

Energia

Politiikka

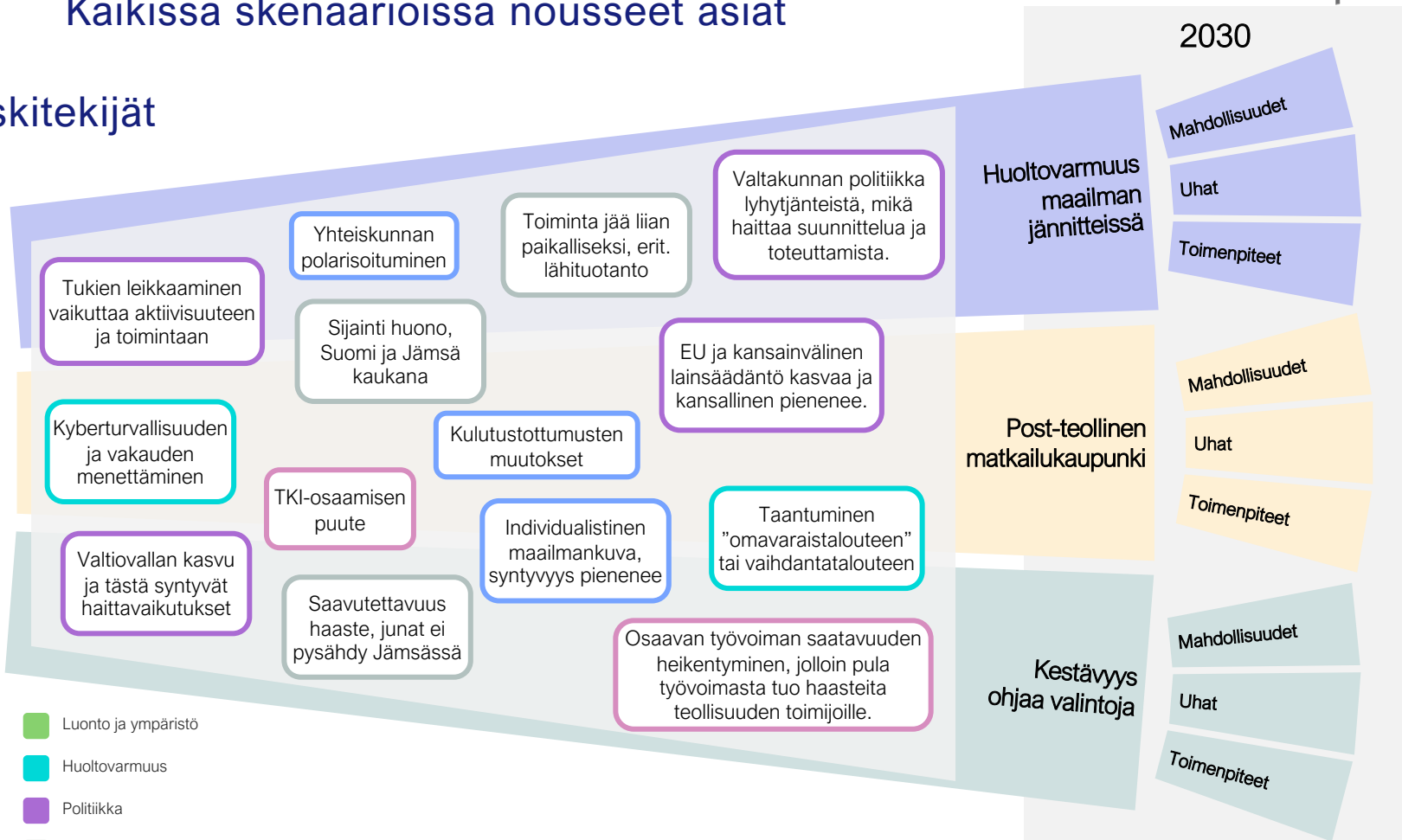
Matkailu ja turismi

Liikenneyhteydet ja Jämsän sijainti

Kaikissa skenaarioissa nousseet asiat

Uhat ja riskitekijät

Jämsän alue 2023

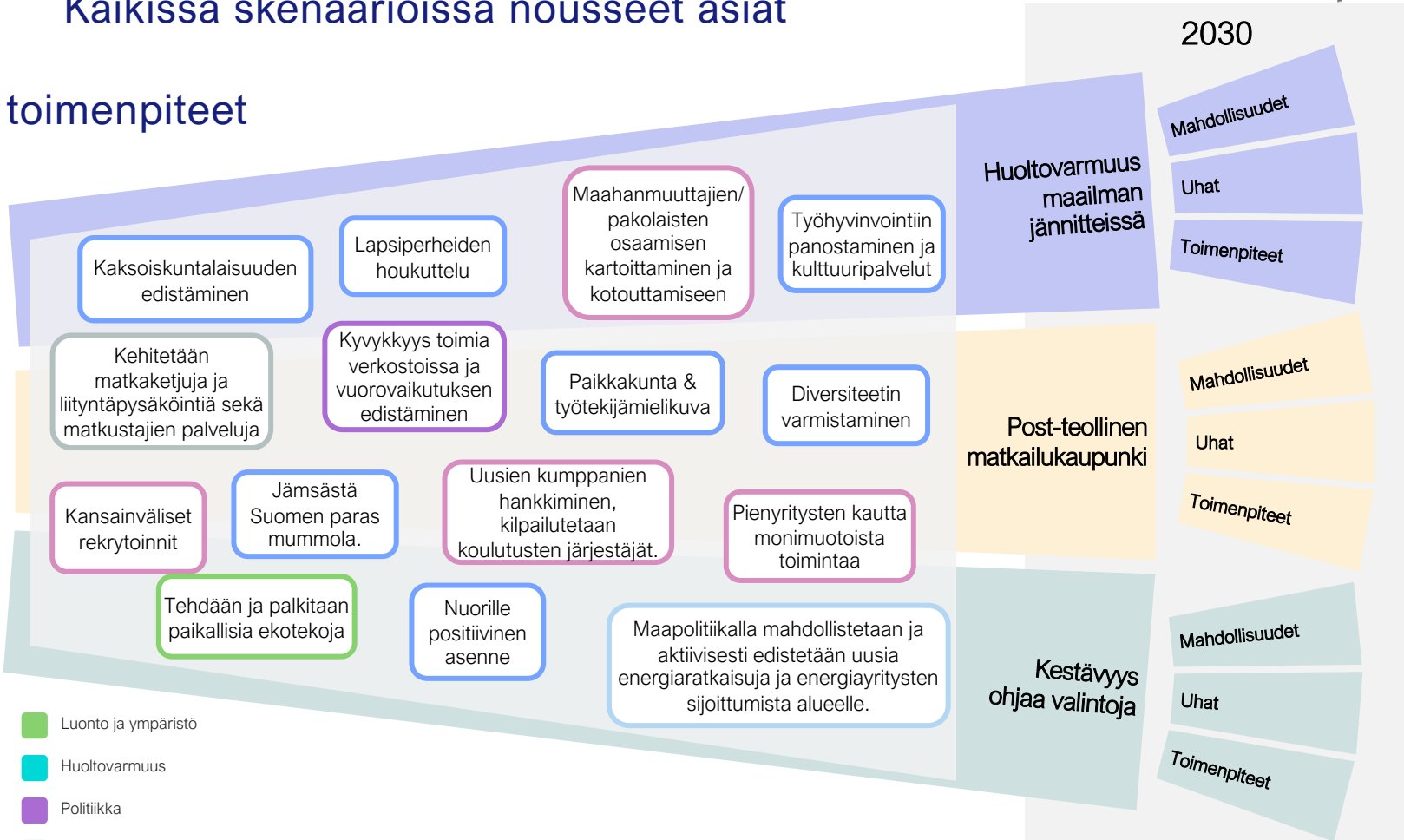

- Asuminen ja väestö
- Osaaminen
- Energia
- Matkailu ja turismi
- Luonto ja ympäristö
- Huoltovarmuus
- Politiikka
- Liikenneyhteydet ja Jämsän sijainti

Kaikissa skenaarioissa nousseet asiat

Keskeiset toimenpiteet

Jämsän alue 2023

CAPFUL

Eteläesplanadi 22 A
00130 Helsinki
Puh. 010 281 3960
info@capful.fi

Capful.fi

Capful Ltd

@capful_fi